

HALLITUKSEN KERTOMUS TOIMINNASTA 2016

Kehittämiskeskus Opinkirjo / Utvecklingscentralen Lärarik

OPINKIRJO
KEHITTÄMISKESKUS

SISÄLLYS

Kouluyhteisön lapsi- ja nuorisotyön palvelujärjestö – MAHDOLLISTAJASTA AKTIVOIJAKSI.....	3
Arvot.....	3
Opinkirjon toimintaperiaatteet	3
Opinkirjon toiminnan painopisteet 2010–2020.....	4
Toimintaympäristö.....	5
Vaikuttamistyötä verkostoissa	6
Toiminnan tavoitteena hyvinvoiva nuori: Opinkirjon palvelut ja hankkeet	6
1. PAIKALLINEN OSALLISUUS	8
PERUSKOULUN OPPILASKUNTATOIMINNAN TUKEMINEN	8
POPUP-KOULU.....	10
MOKKI 1: MATKA PALVELUMUOTOILUUN	11
HYVÄ TOVERUUS HYMY-TOIMINTA	12
2. KERHOTOIMINTA	14
NUORTEN PARLAMENTTI.....	14
OHJAAJUUS OPETTAJUUDEN VOIMAVARANA - OPETTAJUUDEN MUUTTUVAT ROOLIT	16
OPETTAJAKSI OPISKELEVAT KOULUN KERHOTOIMINNAN OHJAAJINA	17
LUOVAT ONGELMANRATKAISUTYÖTAVAT KÄYTÄNNÖSSÄ -KURSSI (LOR)	19
TIEDEKERHOTOIMINTA.....	20
TUTKIELMAKURSSI LUKION TEEMAOPINTOIHIN	21
3. POTENTIAALIT ESIIN	23
TUKOKE-TOIMINTA.....	23
TUTKI-KOKEILE-KEHITÄ -KATSELMUS.....	24
YRITYS HYVÄ	26
RAITARITARIT - RÄNDERNAS RIDDARE	27
TOIMISTO JA HALLINTO	29
Jäsenjärjestöt	29

Yhdistyksen työryhmät.....	29
Vuosikokous ja hallitus	29
Henkilöstöohjelma	30
Toiminnan suunnittelu, kehittäminen ja arviointi	30
TALOUS	30
KERTOMUKSESSA MAINITUT LYHENTEET	31

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN SILLANRAKENTAJA

Opinkirjon hallituksen kertomus toiminnasta 2016

Kouluyhteisön lapsi- ja nuorisotyön palvelujärjestö – MAHDOLLISTAJASTA AKTIVOIJAKSI

Kehittämiskeskus Opinkirjo on lasten ja nuorten hyvinvointia ja kasvua monipuolisesti tukeva järjestö. Kehitämme nuoria osallistavaa toimintaa. Järjestämme koulutuksia ja tuotamme laadukkaita oppimateriaaleja koulunuorisotyöhön ja opetussuunnitelman toteuttamiseen.

Opinkirjo on lapsi- ja nuorisotyön palvelujärjestö, jonka jäsenjärjestöjä ovat kaikki keskeisimmät opetusalan järjestöt.

Arvot

Me opinkirjolaiset toimimme yhdessä, avoimesti ja rehellisesti, humanisti ja oikeudenmukaisesti, ympäristöä kunnioittaen. *Osallisuuden kokemus on hyvinvoinnin perusta.*

Opinkirjon toimintaperiaatteet

Noudatamme seuraavia toimintaperiaatteita:

- verkostoituminen ja yhteistyö; osaamisen jakaminen ja uuden oppiminen
- yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja osallisuuden kehittymistä tukevien menetelmien ja työtapojen käyttäminen ja kehittäminen
- monialaisuus ja moninaisuus; otetaan huomioon oppimisen kulttuurisesti moninaiset kontekstit ja erilaiset ympäristöt
- yhdenvertaisuus ja tasa-arvo; Opinkirjon työn tulokset ovat vaikuttavia, kenen tahansa ulottuvilla ja hyödynnettävissä kaikkialla Suomessa tasa-arvon periaatetta kunnioittaen
- kansainvälinen ulottuvuus; palvelujen kehittämisessä huomataan myös muualla tehty kehitystyö; kansainvälisyys liukuu luontevaksi osaksi palveluja; Opinkirjon tutkimusjulkaisut ja osa palveluista soveltuvat kansainväliseen kasvatukseen ja koulutuksen kehittämiseen
- vastuu ympäristöstä ja tulevaisuuteen vaikuttavista ratkaisuista
- Opinkirjon erityisosaaminen on pedagogiassa, jota soveltamalla lapsen ja nuoren hyvinvointia tukevat laaja-alaiset taidot, kuten luovuus ja innovatiivisuus, kriittinen ajattelu ja päättely vahvistuvat
- nuoret ovat mukana kaikkien hankkeiden ja palvelujen sisällön suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Keskitymme seuraaviin teemoihin:

OPPIMAAN OPPIMINEN: Oppimaan oppiminen tarkoittaa osaamista, joka ohjaa uuden oppimista. Oppimaan oppiminen on keskeinen osa pitkäjänteisen harrastuneisuuden syntymisessä. Kyse on innostuksen ja ilon säilyttämisestä uuden oppimista kohtaan haasteidenkin kohdatessa, omien oppimistyylien tunnistamisesta ja kehittämisestä, uskoa omiin oppimiskykyihin. Oppimisella ymmärretään tietojen, taitojen, valmiuksien ja arvojen omaksumista kaikissa ympäristöissä, joissa nuori elää ja on.

AVOIN OPPIVA YHTEISÖ: Oppiminen tapahtuu avoimessa ja aktiivisessa vuorovaikutuksessa, johon osallistuvat kaikki oppivan yhteisön osalliset. Se on huokoinen ja hengittävä, ja jakaa osaamistaan.

YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISUUS: Osallisuus tarkoittaa kuulumista ja osallistumista kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaiseen maailmaan sen eri yhteisöissä aktiivisena ja vastuullisena vaikuttajana, suunnittelijana, toteuttajana ja arvioijana.

Opinkirjon toiminnan painopisteet 2010–2020

1. **Jokaisella nuorella on oikeus harrastuksiin.** Jokaisella lapsella ja nuorella on oltava mahdollisuus kehittyä omien taipumustensa ja mielenkiintonsa mukaan. Kerhotoiminta koulussa on tässä keskeisessä roolissa.
2. **Valmiudet tulevaan.** Nuori tarvitsee epävarman tulevaisuuden ja muuttuvan maailman kohtaamiseen laaja-alaisia valmiuksia: luovan ongelmanratkaisun, ajattelun, oppimaan oppimisen, vuorovaikutuksen ja yhteistyön taidot, motivaatio, valmiudet yhteiskunnalliseen ajatteluun ja toimintaan sekä kestäväen kehityksen edistämiseen; eettinen ajattelu ja toimintakyky, tiedot työelämästä ja yrittäjyydestä. Kaikki nämä auttavat nuorta kehittymään resilientiksi tulevaisuuden kansalaiseksi.
3. **Osallisuus.** Opinkirjo edistää lasten ja nuorten hyvinvointia kehittämällä ja monipuolistamalla osallisuutta tukevia toimintatapoja ja työmuotoja.

Opinkirjon toiminta on **verkostoitumiseen** perustuvaa. Yhteistyötahoja oli v. 2016 yli 100, mm. OAJ, OPH, OKM, Yksityisyrittäjien Säätiö, Suomen Eduskunta, opettajankoulutuslaitokset, SUHO, SOOL, OPSIA, SLL, FSS, OSKU, SAKKI, Allianssi, Nuorten Akatemia, LAKU, Nuoren Voiman Liitto, Äidinkielen opettajain liitto, MLL, Kirkkohallitus, PTK (Nuori Kirkko), Plan Suomi, Unicef, Kepa, Lapsiasiavaltuutetun toimisto, NUVA, PeLa, Verso-toiminta, Liikenneturva, Poliisi, HIFK-Hockey Oy, MLL:n Uudenmaan piiri, TEK, LUMA Suomi, Nuori Yrittäjyys ry, YES ry, Lappeenrannan Teknillinen Yliopisto, Helsingin Yrittäjät, Varsinais-Suomen Yrittäjät, Yrittäjänuoret, Yrittäjän päivän säätiö, Taloudellinen tiedotustoimisto, Tekniikan museo, Helsingin yliopiston LUMA-keskus, Helsingin opetusvirasto, Designmuseo, Suomen Luokanopettajat ja yksittäiset koulut ympäri Suomea. Järjestö tai sen edustajia on myös edustettuina muiden tahojen asiantuntijaryhmissä ja neuvottelukunnissa. Opinkirjo muodostuu sitoutuneista jäsenjärjestöistä ja osaavista asiantuntijoista, jotka kartuttavat ja jakavat yhteistä osaamisvarantoaan työyhteisössään ja verkostoissaan.

Toimintaympäristö

Vuotta 2016 Opinkirjossa leimasivat sopeuttamistoimet. Niihin mentiin Opinkirjon hallituksen päätöksellä yksityisessä rahoituksessa tapahtuneiden vähennysten takia ja muutoinkin ennakoiden heikkeneviä rahoitusnäkyviä järjestösektorille. Ennakointi osoittautuikin tärkeäksi, sillä toimintavuoden aikana ei saatu sellaisia lisärahoituksia, joilla olisi voitu kompensoida yksityisen rahoituksen vähenemistä täysimääräisenä. Kaiken kaikkiaan toimintaympäristöstä heijastui suuri epävarmuus: toisaalta tarjolla oli lukuisia ideahakuja, mutta varsinaiset kehittämisrahoitukset, jotka olisivat kolmannen sektorin saatavilla, tuntuivat vähentyneen. Vaikka muodostettiin lukuisia uudenlaisia kumppanuuksia ideoiden jalostamiseksi uusiksi kehittämishankkeiksi, niissä ei menestytty. Jos aiempina vuosina rahoitushakemusten ja myönteisten rahoituspäätösten suhde on ehkä ollut 5:3, suhde on muuttunut 5:2:teen tai jopa 5:1:teen. Tämä tarkoittaa käytännön työn lisääntyntä valmistelun määrää huonommalla ”hyötysuhteella”.

Rahoitustilanteen voi katsoa olevan seurausta jonkinlaisesta koulutus- tai laajemmin kasvatustaloudellisesta linjattomuudesta. Rärkeimmin linjattomuus on näkynyt lasten ja nuorten harrastus- ja kerhotoiminnassa, jossa resurssit itsessään eivät ole vähentyneet, mutta sama summa pirstaloituna useille eri edunsaajille on johtanut tilanteeseen, jossa viimekätisestä edunsaajasta ei voida varmistua. Tällä hetkellä kerho- ja harrastustoiminnan rahoitusta ohjataan koulun kerhotoiminnan rahoituksena OPH:n kautta, Liikkuva koulu -ohjelman kautta, taiteen ja lastenkulttuurin kärkihankkeen kautta taiteen perusopetuksen oppilaitoksille ja lastenkulttuuria tuottaville tahoille erikseen ja vielä aluehallintovirastojen kautta. Jos resurssilla haluttaisiin löytää juuri se lapsi tai nuori, joka on erityisesti tällaisen tuen tarpeessa ja/tai hyötyisi tällaisesta toiminnasta, tavoite on mahdoton. Kerho- ja harrastustoiminnan resursointi ja sen kohdentaminen pitäisikin miettiä kokonaisuutena uudestaan ja lapsen ja nuoren tarpeista ja lähtökohdista käsin. Voisiko olla, että koko resurssi ohjattaisiin korvamerkittynä sille taholle, jonka vastuulla lasten ja nuorten palvelujen tuottaminen on? Se tuntee nuorensa, ja osaisi räätälöidä tarjottavat palvelut voimavaroilla, joita alueilla on saatavana.

Edelliseen liittyy lisänä aamu- ja iltapäivätoiminnan lainsäädännön toimimattomuus ja samanaikainen hallituksen päätös subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoituksista. Koska kunnat saavat itse päättää, tarjoavatko ne 1.-2. luokan oppilaille aamu- ja iltapäivätoimintaa, osa kunnista on rajannut palvelun vain ensimmäisen luokan oppilaisiin, osa luopunut koko palvelusta. Samaan aikaan aamu- ja iltapäivätoiminnan asiakasmaksuja eli perheille koituvia maksuja on korotettu. Syksyllä 2016 aamu- ja iltapäivätoiminnan parissa oli vain 34,8% 1.-2.-luokkalaisista. Oppilasmäärässä tämä tarkoittaa 53 700 oppilasta koko Suomessa. Toiminta painottuu ekaluokkalaisiin, tokaluokkalaisille toimintaa on tarjolla harvoin. Kun peilataan ikäluokan kokoon, Suomessa oli noin 66 000 7-8-vuotiasta lasta iltapäivät yksin ilman huolenpitoa, virikkeellisestä ja monimuotoisesta toiminnasta puhumattakaan. Suomi jättää lapsensa heitteille. <http://opinkirjo.blogspot.fi/2016/09/miksi-sopassani-on-paha-maku.html>

Opinkirjo on parhaansa mukaan ollut pohtimassa ja painostamassa päättäjiä aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerho- ja harrastustoiminnan ongelmien korjaamisessa. Vaikka Opinkirjon toiminnanjohtaja on taiteen perusopetuksen ja lastenkulttuurin kärkihankkeen asiantuntijaryhmässä, ja asiaa on viety eteenpäin monen vaikuttajaryhmän kautta, vaikuttaa siltä, että olemme palaneet 2000-luvun alun teemoihin. Nämä teemat ovat keskeisiä lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta.

Vaikuttamistyötä verkostoissa

Kehittämiskeskus Opinkirjon vaikuttamistyö pohjautuu verkostojen kanssa tehtyyn yhteiseen työhön ja asiantuntijuuteen. Osallistumme tai ohjaamme useita sellaisia työryhmiä, jotka edistävät Opinkirjolle tärkeitä asioita yhteiskunnallisessa keskustelussa. Tällaisia ovat esimerkiksi lasten ja nuorten osallisuuden kehittymistä tukeva Osallisuuden vahvistajat –verkosto, tiedekasvatusta edistävä StarT-neuvottelukunta, lasten ja nuorten hyvän päivän kokonaisuutta pohtiva verkosto (Kirkkohallitus, PTK, OPH, Etelä-Suomen AVI) sekä lukuisat muut lasten ja nuorten harrastuksiin tai hyvinvointiin liittyvät ryhmät. Lisäksi olemme käyneet kahdenvälisiä keskusteluja toimialamme päättäjien, asiantuntijoiden ja valmistelijoiden kanssa.

Toiminnan tavoitteena hyvinvoiva nuori: Opinkirjon palvelut ja hankkeet

Vuosi 2016 oli otollinen Opinkirjon toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Heti alkuvuodesta käynnistettiin oman toiminnan arviointi kohderyhmän eli nuorten näkökulmasta yhdessä Oppimo-osuuskunnan kanssa. Oppimolaiset ulkopuolisena pohtivat Opinkirjon kohderyhmien ja keskeisten viestien kohtaannon laatua. Nuoret oppimolaiset olivat vaikuttuneita järjestön toiminnasta. Heidän kanssaan pohdittiin, miten järjestön viestiä terävöitettäisiin. Erityisesti kiinnitettiin huomiota viestintään sosiaalisessa mediassa. Tiiviissä kolme kuukautta kestäneessä kehittämisprosessissa opittiin paljon ja vielä enemmän saatiin luottamusta mission pätevyteen. <http://opinkirjo.blogspot.fi/2016/04/diskurssi-kirkastaminen-ja-teot.html>

Opinkirjon palvelutoiminnot organisoitiin uudelleen vuoden 2016 alussa. Lähtökohtana oli palvelujen pohtiminen niiden viimekätisen kohderyhmän, lasten ja nuorten, näkökulmasta, kun aiemmin palvelut oli pohdittu temaattisten sisältöjen, kuten tiedekasvatus tai yrittäjyyskasvatus, ja menetelmällisten toimenpiteiden, kuten koulutus ja oppimisympäristöjen kehittäminen, näkökulmasta. Niinpä hallituksen kertomus toiminnasta 2016 on jäsennetty aiemmista vuosista poikkeavalla tavalla.

Opinkirjon palvelut ja hankkeet on ryhmitelty kolmeen pääteemaan: 1) paikalliseen osallisuuteen, 2) kerhotoimintaan ja 3) potentiaalit esiin –nimiseen nuorten minäpystyvyyttä vahvistaviin palveluihin. Pääteemat ovat Opinkirjon mission ytimessä. Kehitämme lasten ja nuorten osallisuutta vahvistavia palveluja lähellä heitä, tuemme harrastuneisuutta kerhotoiminnan kautta ja vahvistamme lasten ja nuorten käsitystä omista vahvuuksistaan tarjoamalla estradeja, joilla he pääsevät esittämään osaamistaan, ideoitaan ja unelmiaan.

Keskeisimpiä paikalliseen osallisuuteen liittyviä palvelukokonaisuuksiamme ovat peruskoulun oppilaskuntatoiminnan tukeminen ja Popupkoulu.fi –palvelun kehittäminen. Keskeistä näissä on ollut tutkitusti osallisuuden kokemusta vahvistavien menetelmien kehittäminen ja tarjoaminen kouluympäristöön. Kerhotoiminnan kokonaisuuden ydintä taas ovat Nuorten Parlamentti ja erilaiset kerhonojajuuteen liittyvät koulutuskokonaisuudet niin osana opettajien tutkintoon johtavaa koulutusta kuin spesifimmeissäkin teemoissa. Potentiaalit esiin –kokonaisuudessa ovat mukana palvelut, joissa nuoret pääsevät kokeilemaan unelmiensa ja osaamisensa kantavuutta, kuten Tutki-Kokeile-Kehitä ja Yritys Hyvä. Merkittävässä roolissa oli vuonna 2016 myös Helsingin kaupungille toteutettu Raitaritit –Rändernas Riddare –kampanja, joka tehtiin yhdessä HIFK

Hockey Oy:n ja lukuisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Opinkirjon palvelujen kautta tavoitetaan 200 000 lasta ja nuorta ikäluokassa 7-16 ja 20 000 nuorta ikäluokassa 17-29. Kaikkien hankkeiden vaikuttavuus on kuvattu seuraavissa taulukoissa.

1. PAIKALLINEN OSALLISUUS

PALVELU/HANKE	PERUSKOULUN OPPILASKUNTATOIMINNAN TUKEMINEN
Kuvaus	Peruskoulun oppilaskuntatoiminta perustuu lakiin ja opetussuunnitelman kirjauksiin. Kouluyhteisössä oppilaskuntatoiminnalla on kaksi osallisuuden ulottuvuutta. Toiminnan tavoitteena on kehittää yhteisön sosiaalisia suhteita, mutta samalla toiminnalla vaikutetaan yhteisön päätöksentekoon. Toiminta on osa demokratiakasvatusta.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none">• Tukea peruskoulun oppilaiden demokraattista osallisuutta.• Kehittää oppilaskuntatoimintaa perusopetuslain kirjausten ja hengen mukaiseksi.• Tukea ohjaavien opettajien tehtävää.• Tuottaa osallisuuden ja oppilaskuntatoiminnan malleja, menetelmiä ja käytäntöjä.• Lasten paikallisen osallisuuden tukeminen perustuu teorian ja käytännön vuoropuheluun.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Ylläpidettiin omaoppilaskunta.fi-tukipalvelua ohjaavien opettajien käyttöön.• Linkitettiin sivusto eri toimijoiden sivustoille.• Ylläpidettiin ja aktivoitiin Oppilaskunnat ja osallisuus -ryhmää Facebookissa.• Ylläpidettiin ja lisättiin sivuston materiaaleja.• Tuotettiin Innostunut oppilaskunta –koulutuskokonaisuus (virikevideot, materiaalit, julkistus ja tiedotus)• Vastattiin sivuston teknisestä toiminnasta Opinkirjon ja SLL:n välisen sopimuksen mukaisesti.• Osallistuttiin kehittämistoimintaan Koulutuksen tutkimuslaitoksen Kansalais- ja demokratiatiimissä.• Koulutettiin mm. Espoon oppilaskuntatoiminnan ohjaavia opettajia, osallistuttiin Ruutiexpo-tapahtumaan oppilaskuntatoimintaa kouluttamalla.• Järjestettiin lasten kuulemiseen liittyvän Lapset innovaattoreina -hankkeen järjestökoulutus.• Aktivoitiin Osallisuuden vahvistajat -verkoston toimintaa kolme kertaa vuoden aikana (laatu, Nuori2017-ohjelma, osallisuuscircuit).• Haettiin resurssia oppilaskuntatoiminnan kehittämiseksi (SKR).

<p>Nuorisolain arvopohja (mitä konkreettista arvojen toteuttamiseksi/toteutumiseksi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisöllisyys:</i> Osallisuuden vahvistajat -verkoston toiminnan ohjaaminen [verkostotoimijat kehittävät tahoillaan lapsia ja nuoria osallistavia toimintoja], Innostunut oppilaskunta -koulutusmateriaalin tuottaminen opk-toiminnan ohjaaville opettajille, Koulutussisällön tuottaminen Kepan koordinoimaan opettajien täydennyskoulutushankkeeseen Koulu maailmaa muuttamassa • <i>Yhteisvastuu:</i> Globaalikasvatus ja koulun toimintakulttuuri -täydennyskoulutusmoduulin työstäminen Kepan opettajien täydennyskoulutus hankkeessa [UM:n rahoittama] • <i>Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo:</i> LSKL:n materiaaliryhmä tuotti ammattikasvattajille materiaalin LOS-päivän viettoon. [Mukana tässä hankkeessa], Koulutussisällön tuottaminen Kepan koordinoimaan opettajien täydennyskoulutushankkeeseen Koulu maailmaa muuttamassa, LOS-viestintä Lapsen oikeuksien päivänä 20.11. + viikko (LSKL:n materiaaliryhmä+PTK Innopoli-peli/lasten kuuleminen) • <i>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys + Ympäristön ja elämän kunnioittaminen:</i> Koulutussisällön tuottaminen Kepan koordinoimaan opettajien täydennyskoulutushankkeeseen Koulu maailmaa muuttamassa.
<p>Nuorten osallistaminen (kuvataan tapa ja saavutettu volyyymi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistettiin nuoria koulutusvideoiden tekemiseen. • Ohjattiin kahta harjoittelijaa (soveltava harjoittelu / OKL ja korkeakouluharjoittelu).
<p>Viestintä ja markkinointi (myös some ja siinä saavutettu volyyymi, kontaktit, lataukset yms.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Educa 2016 -messut • Facebook, oppilaskunnat ja osallisuus -ryhmässä 161 jäsentä • Ylläpidetty twitterissä #osallisuus, retweetattu aihetta eteenpäin • Sähköiset listat • Alueellinen viestintä toteutettu yhdessä aluekoordinaattoreiden kanssa
<p>Arviointi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Itsearviointi (sivuston toimivuus, ajankohtaisuus) • Materiaalit ovat ajantasaisia • Facebook-ryhmälle annettiin mahdollisuus arvioida OmaOppilaskunta-sivustoa • Sivustoa on ladattu 19 065 kertaa (6 791 käyttäjää)
<p>Alueellisuuden toteutuminen (mitä, miten ja millä volyyymilla)</p>	<p>Sivusto mahdollistaa valtakunnallisen toiminnan. Koulutuskeskiviikossa järjestetty koulutus streemattiin. Muu koulutus on tapahtunut yhteydenottojen perusteella.</p>
<p>Vapaaehtoiset toimijat (keitä, miten ja kuinka paljon)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • FB-ryhmässä ohjaajat toimivat vapaaehtoisesti vertaisuuden pohjalta. • Järjestöjen yhteinen osallisuusmenetelmien jakaminen tapahtui vapaaehtoisuuden pohjalta.

Vastuhenkilö ja yhteistyö	TK, Suomen Lukiolaisten Liitto SLL, PTK, KLL, Nuorten Akatemia, Allianssi, FSS, Verso-toiminta, Nuva, PeLa, Settlementiliitto, Plan, Unicef, OAJ, SOOL, Lapsiasiavaltuutetun toimisto, aluekoordinaattorit
PALVELU/HANKE	POPUP-KOULU
Kuvaus	PopUp-koulu on hauska ja yhteisöllinen vertaisoppijuuden tapahtuma , jossa pääsevät opettamaan lapset ja nuoret, kotiväki ja lähialueen muut lasten ja nuorten parissa toimivat tahot, kuten järjestöt, seurat ja nuorisotoimi. Toimintamalli on oppijoiden osaamista ja osallisuutta hyödyntävä menetelmä, joka laajenee koulun tai kaupunginosan oppimiskarnevaaliksi.
Tavoitteet	PopUp-koulu on työpajapäivä, jonka tavoitteena on <ul style="list-style-type: none"> • rakentaa yhteisöllistä toimintakulttuuria • luoda lasten ja nuorten ympärille avoin oppiva yhteisö • rikastaa koulun yhteistyötä kotien ja lähialueen toimijoiden kanssa • tukea lasten ja nuorten oman osaamisen tunnistamista ja tunnustamista • osallistaa lapsia ja nuoria taitojen jakamisessa ja kehittämisessä • jakaa opettajien ammatillista osaamista kollegoilleen opettajien PopUp-kouluna.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Kansallistettiin vertaisoppimisen malli PopUp-koulu. • Tuotettiin helposti jaettavia inspiraatiovideoita kouluille ja opetustoimille PopUp-koulusta ja markkinoitiin mallia opetusalan tapahtumissa ja lehdissä. Webinaari OPS-hautomoon. • Jatkokehitettiin verkkopalvelua saatujen käyttäjäkokemusten perusteella.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisöllisyys</i>: PopUp-koulu on yhteisöllinen työpajapäivä koulussa tai opettajien koulutuspäivänä. • <i>Yhteisvastuu</i>: Oppilaat tuottavat PopUp-koulun sisällön yhteisvastuullisesti. • <i>Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo</i>: Helppokäyttöinen PopUp-koulun työkalu on käytössä maksutta ympäri Suomea, myös ruotsiksi. Kaikki halukkaat oppilaat voivat toimia työpajaohjaajina ja työpajojen osallistujien valinnassa ei ole suodatusta.
Nuorten osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Lapset ja nuoret tuottavat koko päivän sisällön itse yksin tai yhdessä muiden ikätovereiden tai vanhempiensa kanssa. • Lapset ja nuoret päättävät oman PopUp-koulupäivänsä sisällön valitsemalla työpajoista juuri itseään kiinnostavat.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Educa 2016, EduFest: Digitaaliset oppimisympäristöt, Oppimisen Fiesta 2016, alueelliset koulutuspäivät, Nope-koulutukset • Opettaja-lehti, Luokanopettaja-lehti

	<ul style="list-style-type: none"> • Blogi-kirjoitus, Twitter- ja Facebook-päivitykset • Aluekoordinaattoreiden alueellinen viestintä
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Kerättiin käyttäjäpalautetta ja kehitettiin niiden avulla palvelua edelleen. • Tehtiin käytettävyyssarviointia opiskelijatyönä, arvioinnin tulos kiittävää. • n. 38 000 käyttäjää, n. 477 000 sivuston katselua, 100 koulua
Alueellisuuden toteutuminen	Tapahtumia on ympäri Suomea, 100 koulua mukana.
Vapaaehtoiset toimijat	PopUp-kouluun osallistuu vapaaehtois pohjalta vanhempia ja koulun yhteistyökumppaneita.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MaK, Tmi Teemu Ruohonen, aluekoordinaattorit, palvelutuottaja, kehittämistyöryhmä

PALVELU/HANKE	MOKKI 1: MATKA PALVELUMUOTOILUUN
Kuvaus	Opas opettajille monialaisen oppimiskokonaisuuden (MOKKI) toteuttamiseen palvelumuotoilun teemasta - käsikirjoitus
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Tuottaa yhteistyössä alan asiantuntijoiden kanssa käsikirjoitus ensimmäiseen MOKKI-vihkoon. • Tarjota sisältöä monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. • Tukea opettajia oppilaiden ongelmanratkaisukykyjen kehittämisessä avaamalla muotoilun ammattilaisten käyttämää muotoiluprosessia. • Tarjota palvelumuotoilun menetelmiä opettajien käyttöön oppilaiden osallistamiseksi. • Antaa keinoja kehittää koulua oppilaiden kanssa yhdessä paremmin toimivaksi.
Toimenpiteet	Tuotettiin yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa opettajanoppaan käsikirjoitus palvelumuotoilun teemasta.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisöllisyys</i>: Palvelumuotoiluprosessi toteutetaan yhdessä ja kohteena on koulun yhteiset toimintamuodot tai -käytännöt. Prosessi osallistaa parhaillaan koko kouluyhteisön kotiväkeä myöten, ja parantunut kokemus koulusta heijastuu myönteisesti yhteisöön. • <i>Yhteisvastuu</i>: Yhdessä kehitetty lisää omistajuutta ja vähentää ilkeäkäytöstä. • <i>Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo</i>: Palvelumuotoilussa kaikkien ideat, ajatukset ja keksinnöt ovat samanarvoisia ja materiaali painottaa tätä pitkin matkaa.
Nuorten osallistaminen	Matka palvelumuotoiluun osallistaa lapset ja nuoret alkumetreiltä asti: lähtökohtana prosessille ovat empatia

	sekä oppilaiden havainnot, tutkiminen, kekseliäisyys ja kokeilut, joten lopputulos yllättää kaikki.
Viestintä ja markkinointi	Viestintä ja markkinointi toteutetaan vasta vuonna 2017.
Arviointi	Sisältökäsikirjoitusta tuotti ja kommentoi monialainen asiantuntijatyöryhmä.
Alueellisuuden toteutuminen	Kirjaa tarjotaan kansallisesti pdf-versiona ja painettuna versiona maksutta.
Vapaaehtoiset toimijat	Kaksi opettajaa kommentoi sisältöä opettajakokemuksiensa pohjalta.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MaK, Designmuseo, Ornamo, palvelumuotoilija Laura Euro, Aino Kiviranta

PALVELU/HANKE	HYVÄ TOVERUUS HYMY-TOIMINTA
Kuvaus	Hyvässä toveruudessa on kyse lasten ja nuorten yhteisöllisestä toiminnasta, jossa he antavat arvostusta toisilleen reilusta, auttavaisesta ja toiset huomioon ottavasta asenteesta ja toiminnasta. Toiminta huipentuu äänestykseen, jossa nuoret valitsevat keskuudestaan henkilön, joka on toiminut esimerkillisesti yhteisön hyväksi ja pitänyt huolta myös itsestään.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Toimia työkaluna lasten ja nuorten sosiaalisten taitojen harjoittelussa ja hyvän ilmapiirin luomisessa nuorten sosiaalisissa yhteisöissä. • Ehkäistä kiusaamista. • Edistää toiset positiivisesti huomioivaa vuorovaikutusta.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotettiin kouluihin painettu esite, jossa on käytännön työtapoja yhteisöllisyyden edistämiseen ja Hyvän toveruuden arvojen nostamiseen keskusteltavaksi luokassa, koulussa tai muussa nuorten omassa yhteisössä. • Nuorten suorittamien äänestysten palkinnoiksi välitettiin 6 924 veistosta. • Toteutettiin laskujen automaattisiirto, jolloin sähköiset hymytilaukset siirtyvät automaattisesti laskuiksi taloushallinto-ohjelma Procountoriin. Tämä säästää runsaasti työaika. • Aloitettiin prosessi, jonka tavoitteena on saada Hyvän toveruuden toimintatavat myös työyhteisöihin yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa. Asiaa pilotoitiin Helsingin Sanomissa.

Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisöllisyys:</i> Hymy-toiminnassa ydinasia on yhteisön yksilölle antama tunnustus toimimisesta yhteisön puolesta ja sen hyväksi. Kulttuurisesti pyrimme yksilökeskeisestä näkökulmasta yhteisökeskeisyyteen, jossa yksilö peilautuu yhteisönsä kautta, sen osana. • <i>Terveet elämäntavat:</i> Yksi Hymy-toiminnan tavoitteista on kiusaamisen ehkäiseminen.
Nuorten osallistaminen	Toimintaan osallistui noin 173 000 lasta ja nuorta , jotka pohtivat omissa yhteisöissään ystävyyteen liittyviä arvoja ja äänestivät tunnustuksen saajasta.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Keväällä 2016 lähetettiin työtapoja sisältävä esite peruskouluihin ja lukioihin ja tavallinen esite lisäksi toisen asteen oppilaitoksiin ja kuntiin. • Työtapaesitettä jaettiin koulutuksissa, seminaareissa ja muissa tapahtumissa. • Helsingin Sanomat julkaisi sunnuntaivuillaan koko sivun artikkelin Hymy-valaja Reeta Kaurasesta. • Medianäkyvyys yli 1,5 miljoonaa kontaktia. • Hymyllä on Opinkirjon kotisivuilla oma osionsa.
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Veistoksia välitettiin 6 927 kpl. • Arvioitiin Hymy-toiminnan relevanttiutta lasten ja nuorten elämään jututtamalla heitä mm. arvojen ajankohtaisuudesta.
Alueellisuuden toteutuminen	Hymy-toiminta toteutuu alueellisesti tarkastellen tasa-arvoisesti. Myös noin 20 % ruotsinkielisistä kouluista osallistuu toimintaan.
Vapaaehtoiset toimijat	Kouluissa olevien vapaaehtoisten lisäksi Hymy-toimintaan osallistuu vapaaehtoisia Lions-klubeista ja vanhempainyhdistyksistä. Vapaaehtoisia on toiminnassa mukana noin 1 000. Arvio perustuu Hymyjä tilanneiden henkilöiden taustayhteisöihin.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, AT, OR, Reeta Kauranen, Kusti ja Elli Rintala.

2. KERHOTOIMINTA

PALVELU/HANKE	NUORTEN PARLAMENTTI
Kuvaus	Nuorten parlamentti on kouluille tarkoitettu palvelukokonaisuus, joka kannustaa nuoria kiinnostumaan yhteiskunnallisista teemoista ja löytämään oman tapansa vaikuttaa itseään kiinnostaviin asioihin.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none">• Monipuolistaa koulun kerhotoimintaa osaksi demokratiakasvatusta.• Tukea nuorten osallistumista ja osallisuutta.• Edistää nuorten kiinnostusta yhteiskunnalliseen toimintaan, erityisesti eduskuntaan.• Kehittää toimintoja nuorten kuulemis- ja vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi.• Tarjota lainsäätäjille mahdollisuus kuulla nuoria.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Toteutettiin Nuorten parlamentin istunto 15.4.2016.• Kehitettiin menetelmää, jolla istunnon päiväjärjestyksen laatimiseen osallistetaan nuoria (esim. sähköinen äänestys).• Toteutettiin neljän kerhon kanssa pilottihanke, jossa kokeillaan kerhon ja kummikansanedustajan yhteistyön syventämistä liittyen tammikuussa 2017 Kansanedustajat kouluissa –hankkeeseen (Utajärvi, Himanka (Kalajoki), Karakallio (Espoo) ja Porolahti (Helsinki)).• Huomioitiin nuorten yhdenvertaisuus päästä mukaan toimintaan (matkakustannusten korvaaminen).• Ohjattiin osallistujia istuntoon valmistautumisessa.• Innostettiin kerhoja kutsumaan kansanedustajia kerhovieraaksi.• Tuettiin toimittajaoppilaita laatimaan artikkeleita eri tiedotusvälineisiin.• Kehitettiin kerholaisten aktivointia valmistelemalla keväällä 2017 toteutettavaa kerholaistilaisuutta. Kerholaistilaisuutta hyödynnetään koko toiminnan kehittämisessä.• Raportoitiin 2015-2016 toiminnasta (su+ru).
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none">• <i>Yhteisöllisyys</i>: Nuorten parlamentti –istunnon järjestäminen [yhteisöön kuulumisen valtakunnallisella tasolla].• <i>Yhteisvastuu ja tasa-arvo</i>: Nuorten parlamenttiin osallistuneiden oppilasedustajien matkakustannusten korvaaminen [alueellinen tasa-arvo], Nuorten parlamentin istunnossa esitettyjen kysymysten valikointi sekä yhdessä nuorten kanssa että huomioiden sukupuolten välinen, alueellinen sekä kielellinen tasa-arvo, Nuorten parlamentissa selvitetään osallistujien yksilölliset tarpeet. Eduskunta on huomionnut esteettömyyden.

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys:</i> Nuorten parlamenttiin osallistuu nuoria eri etnisistä taustoista luontevasti koulujen ja oppilaiden omien päätösten mukaisesti. • <i>Terveet elämäntavat:</i> Nuorten parlamentin ajankohtaiskeskustelun aiheeksi nuoret valitsivat Hyvinvoinnin tilan ja sen eri tekijät.
Nuorten osallistaminen	Nuoret tekevät tilaisuuden varsinaisen sisällön eli kysymykset, istunnon päiväjärjestykseen valittavien kysymysten valintaan osallistuminen, ajankohtaiskeskustelun aiheen päättäminen, ajankohtaiskeskustelun puheenvuorojen valmistelu, paikallinen tiedottaminen. Istuntopäivänä tiedottamisesta vastasi Nuorten ääni -toimitukset. Mukana myös muita alueellisia nuorten toimituksia.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Ylläpidetty facebook-sivustoa • Nuorten parlamentin sivusto on osa Eduskunnan Nuorten eduskunta -kokonaisuutta, joka on osa eduskunta.fi -sivustoa • Twitterissä istuntopäivä oli traidauslistalla • 4 nuortenparlamenttiblogi-kirjoitusta • Sähköiset listat • Istunnosta tiedottaminen on toteutettu yhdessä eduskunnan tiedotuksen kanssa • Istuntopäivänä nuorten äänen toimitus hoiti viestinnän itsenäisesti • Twitterissä Suomen suosituimpia puheenaiheita. • Instagramissa 18 kuvaa tunnisteella #nuortenparlamentti2016. • Twitterissä 129 twiittiä tunnisteella #nuortenparlamentti. #np2016 ei ollut suosittu. Myös #osallisuus ja #eduskunta olivat hyvin käytössä.
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistujapalaute (laadullinen, su+ru) • Suullisten kysymysten valikointiin osallistui noin 1 000 nuorta • Mukana 110 koulua (su+ru) • Tapahtumaan osallistuu 300 nuorta ja 100 ohjaajaa • Koulutasolla toiminta koskettaa 1 000 nuorta (arvio toimintaryhmien koosta) suoraan ja välillisesti noin 100/osallistuva koulu (=11 000 arvio) (istunnon katsominen, asiasta tiedottaminen, vertaiset) • Nuorten parlamentin -työryhmä toteuttaa jatkuvaa kehittävää itsearviointia • Työryhmä arvioi itse omaa toimintaansa ja on saanut kuulla, että toiminta on "Eduskunnan projekteista kaikkein parhaiten valmisteltu koskaan." Toimiva työryhmä ja kaikki hoitivat omat tehtävänsä. Organisointi on saanut kiitosta myös ulkopuolelta.

	<ul style="list-style-type: none"> Osallistujien palautteesta voisi nostaa sen, että tiedottaminen kouluille on ollut riittävä, vaikka joitain negatiivisia kommenttejäkin tuli, liittyen matkakustannuksiin. Nuorten tietous politiikasta on noussut, ja muutenkin palaute oli positiivista.
Alueellisuuden toteutuminen	Toiminta on valtakunnallista ja osallistujia on Suomen eri osista.
Vapaaehtoiset toimijat	Nuoret tiedottajat, kerhotoimintaan osallistutaan vapaaehtoisesti
Vastuhenkilö ja yhteistyö	TK, TR (31.7. asti), MRJ (1.8. alkaen), eduskunta, osallistuvat koulut ja kerhot

PALVELU/HANKE	OHJAAJUUS OPETTAJUUDEN VOIMAVARANA - OPETTAJUUDEN MUUTTUVAT ROOLIT
Kuvaus	Yliopistokurssi opettajaksi opiskeleville
Tavoitteet	<p>Pilotoida opettajankoulutuslaitoksella kurssi, jossa</p> <ul style="list-style-type: none"> opiskelija hahmottaa opettajuuden ja ohjaajuuden erot sekä hahmottaa, kuinka ohjaajuutta voi hyödyntää opettajuuden voimavarana peilaten OPS2016, nuoriso- ja kuntalain tuomiin haasteisiin. opiskelija ymmärtää, miten ohjaajuudella voidaan aktivoida lasten ja nuorten osallisuutta ja sitä kautta parantaa heidän opiskelumotivaatiotaan ja taitoja. opiskelija ymmärtää, että lasten ja nuorten metakompetenssien kehittäminen edellyttää opettajan moniroolisuutta. opiskelija saa eväitä ryhmäilmäiden tunnistamiseen ja toimivampien ryhmien rakentamiseen. Opiskelija kokeilee yhteisopettajuutta. opiskelija käyttää osallistavia ja toiminnallisia työskentelymenetelmiä. Opiskelija reflektoi erilaisia ohjauskokemuksia yhdessä ryhmän kanssa.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> Kehitettiin kurssisisällöt valmiiksi. Pilotoitiin 4 op:n kurssi Rauman opettajankoulutuslaitoksella. (Ryhmäopetus 15 t, kerhonohjaus 12 t, itsenäinen työskentely 80 t). Tarjottiin 7x6x2 (84h) kerhotuntia raumalaisille kouluille.

Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisöllisyys:</i> Kerhot lisäävät yhteisöllisyyttä kouluissa, kerhoihin osallistuu oppilaita yli luokkarajojen. • <i>Yhteisvastuu ja tasa-arvo:</i> Opiskelijoiden ohjaamia kerhoja tarjottiin raumalaisille kouluille ja niistä kiinnostuneet saivat oman kerhon koululleen. Kerhot olivat maksuttomia oppilaille ja kerhoihin ei ollut sisäänpääsyvaatimuksia. • <i>Terveet elämäntavat:</i> Tarjottiin liikkumiseen liittyviä kerhoja oppilaille.
Nuorten osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijoiden toiveita kuultiin kurssisisältöjä suunniteltaessa. • Opiskelijat hyödynsivät oppilaiden toiveita kerhon teemaa valitessaan ja suunnittelivat kerhosisällöt omien vahvuksiensa ja oppilaiden toiveiden pohjalta.
Viestintä ja markkinointi	Tiedotus opiskelijoille opettajankoulutuslaitoksen kautta. Kurssin sisäiseen viestintään käytettiin Basecamp-alustaa.
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • 4 opintopisteen opintokokonaisuus valmistui ja se toteutettiin Rauman opettajankoulutuslaitoksella. • Arvioiva loppukeskustelu, opiskelijareflektiot, puhelinhaastattelut • Kerätty materiaali analysoitiin ja analyysi esitettiin Kasvatustieteen päivillä. • Mukana 14 opiskelijaa, 7 kerhoa ja 6 koulua pilottikurssilla.
Alueellisuuden toteutuminen	Toteutettiin vain Raumalla, kurssia tarjottiin myös Jyväskylään ja Helsinkiin.
Vapaaehtoiset toimijat	Koulujen yhteyshenkilöt toimivat vapaaehtoisuuden pohjalta, kerholaiset osallistuivat vapaaehtoisesti.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MaK, MTJ, Rauman opettajankoulutuslaitos, raumalaiset yhteistyökoulut

PALVELU/HANKE	OPETTAJAKSI OPISKELEVAT KOULUN KERHOTOIMINNAN OHJAAJINA
Kuvaus	Koulun kerhotoiminta on osalle opettajaksi opiskelevia uutta toimintaa, koska he ovat olleet koululaisia aikana, jolloin kerhoja ei kouluissa juurikaan järjestetty. Koulun kerhot tarvitsevat innostuneita ohjaajia ja monipuolisia kerho-ohjelmia. Koulun kerhoissa voidaan toteuttaa uudenlaista koulun ja järjestöjen yhteistyötä kerhojen ohjaamisessa ja myös kerhosisällöissä.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Monipuolistaa koulun kerhotoiminnan tarjontaa (tiedekerhot, yhteiskunnalliset kerhot, mediakerhot). • Antaa nuorille opiskelijoille kokemus kerhonojaajuudesta ja osallistavasta pedagogiikasta. • Tukea koulu-järjestöyhteistyötä.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tutkia toiminnan vaikuttavuutta.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Meneillä hankkeen 3. toimintavuosi ja toiminta käynnistettiin kahdella uudella paikkakunnalla (Rovaniemi ja Turku), jatkettiin toimintaa Helsingissä. • Aloitettiin toiminnan raportointi, johon sisältyy myös artikkelin kokoaminen. • Laadittiin ja esitettiin esitys Kasvatustieteen päivillä.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisvastuu ja tasa-arvo</i>: Opiskelijat kerhoihin hankkeessa kerhojen tarjoaminen ydinkeskustojen ulkopuolella oleville kouluille. • <i>Yhteisöllisyys</i>: koulun kerhotoiminta itsessään on yhteisöllisyyttä lisäävä.
Nuorten osallistaminen	Nuoret osallistuivat toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kerhonojajia opastettiin toteuttamaan kerhonojajamista osallistavasti.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Some • Educa 2016 -messut • Hyödynnettiin SOOLin viestintäkanavia • Hyödynnettiin aluekoordinaattoreiden verkostoja
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Arvioiva loppukeskustelu • Kerätty materiaali analysointiin ja analyysi esitettiin Kasvatustieteen päivillä. Todettiin, että hankkeen kaltaista toimintaa olisi järjestettävä ja osallistujat oppivat paljon. Todettiin, että sopivien yhteystyökumppaneiden varmistaminen on erityisen tärkeää. • Sähköinen palautelomake osallistujille • Puhelinhaastattelut • Mukana 74 opiskelijaa ja 41 koulua kolmen vuoden aikana (270 kerhotuntia ja 620 lasta)
Alueellisuuden toteutuminen	Kerhoja järjestettiin eri puolilla Suomea, kannustettiin järjestämään kerhoja myös kuntakeskusten ulkopuolella.
Vapaaehtoiset toimijat	Vapaaehtoisia mukana tiedottamassa
Vastuhenkilö ja yhteistyö	TK, MeK, MaK, aluekoordinaattorit, SOOL, paikkakuntien kerhokoordinaattorit, opiskelijat, paikkakuntien kouluja

PALVELU/HANKE	LUOVAT ONGELMANRATKAISUTYÖTAVAT KÄYTÄNNÖSSÄ -KURSSI (LOR)
Kuvaus	Järjestettiin opettajaksi opiskeleville 5 op yliopistokurssi, jossa luovaa ongelmanratkaisua ja sen menetelmiä harjoitellaan käytännössä.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Tukea nuorten opiskelijoiden ammatillisia valmiuksia, erityisesti menetelmällistä osaamista. • Tukea lasten mahdollisuutta saada monipuolisempaa ja yksilöllisempää opetusta tukemalla työssä olevien opettajien monipuolista menetelmäosaamista. • Lisätä nuorten opiskelijoiden mahdollisuuksia saada monipuolisempaa opetusta yliopistossa rikastamalla kurssitarjontaa. • Tukea nuoria opiskelijoita heidän ammatillisessa kasvussaan tiivistämällä yliopistojen ja järjestön yhteistyötä. • Kehittää kansainvälistä yhteistyötä.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin 5 op:n kurssi Jyväskylässä. • Tehtiin kansainvälistä yhteistyötä mallin levittämiseksi ulkomaille osallistumalla konferenssiin.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo:</i> annetaan nuorille opettajille työkaluja/metodeja toteuttaa motivoivaa opetusta näissä aiheissa. • <i>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys:</i> kehitetään ja laajennetaan menetelmää vielä paremmin Suomen oloja vastaavaksi; menetelmä soveltuu erinomaisesti kaikille lapsille ja nuorille kulttuurisesta taustasta huolimatta.
Nuorten osallistaminen	Pääasiallinen kurssin kohderyhmä on nuoret opettajaksi opiskelevat.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Suoraviestintä yliopiston kanssa • Hyödynnettiin yhteistyökumppaneiden viestintäkanavia
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • 25 opiskelijaa • Suullinen, kirjallinen ja sähköinen kurssipalaute • Yksi hyväksytty konferenssiesitelmä • Sähköistä materiaalia ladattu 1 100 kertaa
Alueellisuuden toteutuminen	Kurssi on tarjottu kaikkiin Suomen opettajakoulutuslaitoksiin

Vapaaehtoiset toimijat	-
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MeK, MaK, TR, aluekoordinaattorit, alueelliset yliopistot

PALVELU/HANKE	TIEDEKERHOTOIMINTA
Kuvaus	Opinkirjon monipuolinen tiedekerhosivusto tarjoaa käytännönläheisiä tehtäviä ja kerhosuunnitelmia luonnontieteisiin 24 eri teemasta.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Edistää lasten ja nuorten tiedeharrastuneisuutta ja tasa-arvoisia harrastusmahdollisuuksia. • Parantaa toiminnan laatua tukemalla tiedekasvatustyöstä kiinnostuneita aikuisia ja edistää alan tutkimusta ja kansainvälistä yhteistyötä. • Ylläpitää ja kehittää kansallista verkostoyhteistyötä tasavertaisuuden ja tasa-arvon takaamiseksi.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotettiin viisi uutta tiedekerhokokonaisuutta • Ohjattiin kahden nuoren opiskelijan soveltavaa harjoittelua.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys:</i> Vuosi luonnossa kokonaisuus maahanmuuttajataustaisille • <i>Terveet elämäntavat:</i> kaikki kerhokokonaisuudet • <i>Ympäristön ja elämän kunnioittaminen:</i> kaikki kerhokokonaisuudet
Nuorten osallistaminen	Nuoria osallistettiin materiaalin tuotannossa.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Opettajien tapahtumat • Maksuttomat kanavat ja sidosryhmien viestintä
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • 5 uutta tiedekerhokokonaisuutta: Vuosi luonnossa ja Sähkömateriaali (4 erilaista teemaa, joissa 10 kerhokertaa) • Järjestettiin yksi tiedekerhokoulutus kerhonohjaajille. • www.opinkirjo.fi/tiedekerho sivuston kävijämäärät: 30 100
Alueellisuuden toteutuminen	Sähköiset materiaalit ovat hyödynnettävissä kaikkialla Suomessa.

Vapaaehtoiset toimijat	Materiaalien kommentointiin osallistui neljä opettajaa.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MeK, MRJ, MaK, aluekoordinaattorit, Helsingin yliopisto, STEK (sähköturvallisuuden edistämisen keskus)

PALVELU/HANKE	TUTKIELMAKURSSI LUKION TEEMAOPINTOIHIN
Kuvaus	Aloitettiin luomaan monipuolista kurssikokonaisuutta, joka soveltuu lukion teemaopintojen kurssimateriaaliksi. Kurssimateriaali koottiin kahdella tasolla: opettajajohtoisena ja itsenäiseen työskentelyyn. Kurssiaineiston koonnissa hyödynnettiin TuKoKe aineistoja ja materiaaleja.
Tavoitteet	<p>Uudessa lukion opetussuunnitelmassa kuvataan teemaopintojen kokonaisuus, jonka tarkoitus on yhdistää eri tiedon- ja taidonaloja samalla eheyttäen eri oppiaineita. Teemaopintojen opetuksen tavoitteiksi on asetettu</p> <ul style="list-style-type: none"> • eri alojen (tiede ja taide) käsitteiden ja näkökulmien välisten yhteyksien ymmärtäminen ja niistä kokonaisuuden muodostaminen • ongelmien ja ilmiöiden hahmottaminen ja niihin ratkaisujen etsiminen • eri aloilta hankittujen tietojen ja taitojen hyödyntäminen • informaation hakeminen ja eri lähteistä ja sen kriittinen tarkastelu • olemassa olevien tietojen ja taitojen soveltaminen • tavoitteellinen työskenteleminen yksin ja ryhmässä.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Koottiin moduulivalikko, josta opettajat voivat koota lukion teemaopintoihin T01, T02 ja/tai T03 kurssin/kurssit oman tarpeen mukaan. Moduulirakenne tarjoaa joustavuutta myös eri kestoisille kursseille. • Kurssi/kurssit ovat ns. tutkimuskursseja, jossa tuotoksena on tieteellinen tutkimus, keksintö tai poikkitieteellinen projekti. • Syntyvä materiaali on maksuton, mutta ei avoimesti jaossa. Halukkaiden koulujen tulee rekisteröityä ja sitoutua palautteen antamiseen materiaaliin liittyen.

Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisvastuu:</i> tuotetaan nuorten hyväksi ja joudutetaan heidän opintoja motivoivalla tavalla • <i>Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo:</i> tarjotaan hyvää kurssimateriaalia kaikille nuorille asuin- ja opiskelupaikasta riippumatta • <i>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys:</i> kurssin suorittaminen antaa mahdollisuuden osallistua kansalliseen tiedekilpailutoimintaan ja sitä kautta myös kansainvälisiin tapahtumiin • <i>Terveet elämäntavat:</i> tutkimusaiheet alasta • <i>Ympäristön ja elämän kunnioittaminen:</i> tutkimusaiheet alasta
Nuorten osallistaminen	Kurssit soveltuvat itsenäiseen työskentelyyn ja nuoria kannustetaan hyödyntämään tätä mahdollisuutta, jos oma opiskelupaikka ei tarjoa teemaopintoihin sopivia kursseja.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Hyödynnettiin sähköisiä viestimiä: FB, kotisivut • Hyödynnettiin Opetushallituksen kehittäjäkouluverkostoa
Arviointi	Sähköinen palautelomake materiaalin valmistuttua 2017.
Alueellisuuden toteutuminen	Sähköinen materiaali on käytössä valtakunnallisesti.
Vapaaehtoiset toimijat	Kurssimateriaalin tuottamiseen osallistui neljä opettajaa.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MeK, TuKoKe-ohjaajaverkosto

3. POTENTIALIT ESIIN

PALVELU/HANKE	TUKOKE-TOIMINTA
Kuvaus	Tutki-Kokeile-Kehitä (TuKoKe) toiminta on pitkäjänteinen tukimuoto lasten tiede- ja teknologiakasvatukselle sekä harrastuksille. TuKoKe koostuu lopputapahtumasta ja ohjauksen tuesta, jota tarjotaan ympäri vuoden. TuKoKe on myös kansallinen karsintakilpailu kansainvälisiin ISEF ja EUCYS kilpailuihin ja se tekee laajaa kansainvälistä yhteistyötä.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none">• Tehdä kilpailua tunnetuksi lasten ja nuorten keskuudessa (tuetaan kilpailulle asetettuja tavoitteita).• Parantaa toiminnan monipuolisuutta ja laatua tukemalla tiedekasvatustyöstä kiinnostuneita aikuisia ja nostamalla opettajien valmiuksia ohjata kilpailutöitä.• Tukea lasten ja nuorten kiinnostusta tiedekasvatukseen.• Antaa nuorille mahdollisuus luoda kansainvälisiä kontakteja kehittämällä kansainvälistä yhteistyötä.• Tuoda esille tiedekasvatuksen mahdollisuudet monikulttuurisuuden vahvistajana.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none">• Pidettiin Tutki-Kokeile-Kehitä-infoja lapsille ja nuorille.• Pidettiin Tutki-Kokeile-Kehitä-kilpailutyön ohjauksen koulutuksia, materiaalina Tiedekilpailu -onnistumisia, motivaatiota ja palautetta julkaisu.• Haettiin poliisilta rahankeräyslupaa TuKoKe-stipendejä varten.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none">• <i>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys:</i> TuKoKe-toiminta ja osallistuminen ISEF ja EUCYS verkostoihin sekä Jaan Poska Academyin Tartossa, Virossa. TuKoKe-toiminnassa mukana myös IB lukiot ja kansainväliset koulut.• <i>Terveet elämäntavat:</i> TuKoKe-toiminta, jossa yhtenä osa-alueena lääketiede• <i>Ympäristön ja elämän kunnioittaminen:</i> TuKoKe-toiminta, jossa yhtenä osa-alueena ympäristö
Nuorten osallistaminen	Lasten ja nuorten antama palaute huomioidaan toiminnan kehittämisessä. Nuoret osallistuvat TuKoKe neuvottelukunnan työhön. Toimintaan ja lopputapahtumaan osallistuvat ovat alle 20-vuotiaita.

Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Suorapostitus • Facebook • Kotisivut • Alueelliset ja valtakunnalliset alan tapahtumat
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin neljä alueellista infoa lapsille ja nuorille (425 lasta ja nuorta). • Järjestettiin yksi opettajien työpaja (45 opettajaa). • Koottiin palautetta infoista ja lopputapahtumasta. • TuKoKe sivujen kävijämäärät 16 600 + 6 100 (Opinkirjon alisivu)
Alueellisuuden toteutuminen	<ul style="list-style-type: none"> • Infoja tarjottiin valtakunnallisesti • Sähköiset materiaalit kaikkien hyödynnettävissä
Vapaaehtoiset toimijat	-
Vastuuhenkilö ja yhteistyö	MeK, Tekniikan Akateemiset TEK, LUMA Suomi, opettajien ainejärjestöt

PALVELU/HANKE	TUTKI-KOKEILE-KEHITÄ -KATSELMUS
Kuvaus	Tutki-Kokeile-Kehitä (TuKoKe) toiminta on pitkäjänteinen tukimuoto lasten tiede- ja teknologiakasvatukselle sekä harrastuksille. TuKoKe koostuu lopputapahtumasta ja ohjauksen tuesta, jota tarjotaan ympäri vuoden. TuKoKe on myös kansallinen karsintakilpailu kansainvälisiin ISEF ja EUCYS kilpailuihin ja se tekee laajaa kansainvälistä yhteistyötä.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Edistää ja tukea lasten ja nuorten tiedeharrastuneisuutta. • Tukea nuorten lahjakkuuksia. • Monipuolistaa koulujen eriyttävää toimintaa (uuden OPSin monialaiset oppimiskokonaisuudet ja laaja-alainen osaaminen). • Pitää yllä kansainvälisiä yhteistyökontakteja.

Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin kilpailu ja kilpailun lopputapahtuma, johon pyydettiin reilut 100 lasta ja nuorta. • Suomalaisten nuorten projektit osallistuivat EUCYS ja ISEF -kilpailuihin sekä Jaan Poska Academy -tapahtumaan.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys:</i> TuKoKe-toiminta ja osallistuminen ISEF ja EUCYS verkostoihin sekä Jaan Poska Academyin Tartossa, Virossa. TuKoKe toiminnassa mukana myös IB lukiot ja kansainväliset koulut • <i>Terveet elämäntavat:</i> TuKoKe toiminta, jossa yhtenä osa-alueena lääketiede • <i>Ympäristön ja elämän kunnioittaminen:</i> TuKoKe toiminta, jossa yhtenä osa-alueena ympäristö
Nuorten osallistaminen	Lasten ja nuorten antama palaute huomioidaan toiminnan kehittämisessä. Nuoret osallistuvat TuKoKe neuvottelukunnan työhön. Toimintaan ja lopputapahtumaan osallistuvat ovat alle 20-vuotiaita.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpailun lopputapahtuman viestinnästä vastaa Helsingin yliopiston LUMA-keskus helmi-toukokuun (4 artikkelia lasten ja nuorten verkkolehdistä, tiedote, valokuvat) • Kilpailun viestintä: FB, julisteet, postikortit, kotisivut • Educa 2016 -messut ja muut alueelliset tapahtumat
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpailutöiden määrää kasvoi 80% (151 työtä yhteensä) • Palkintopotti oli 17 000 euroa (palkittiin 35 työtä) • Palkintosija ISEF kilpailussa (mukana 3 projektia), parhaan esiintyjän maininta Poska Academy tapahtumassa (mukana 1 projekti) ja kunniamaininta EUCYS kilpailussa (mukana 2 projektia) • Mukana lukiolaisia 77, peruskoulun 7.-9.-luokkalaisia 73, esiopetuksesta-peruskoulun 6-luokkaan 413
Alueellisuuden toteutuminen	Toiminta on avoin koko Suomessa ja kilpailutöitä saapuu laajasti eri paikkakunnilta
Vapaaehtoiset toimijat	Tuomarit, helpperit
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MeK, Tekniikan Akateemiset TEK, kilpailun neuvottelukunta, kansainvälisten kilpailujen neuvottelukunta, kilpailun johtokunta, Helsingin yliopiston LUMA-keskus, opettajien ainejärjestöt ja muita tahoja

PALVELU/HANKE	YRITYS HYVÄ
Kuvaus	Yritys Hyvä kannustaa lapsia ja nuoria luovaan ajatteluprosessiin, omien vahvuuksien tunnistamiseen sekä yritteliäisyyteen ja yrittämiseen.
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> • Innostaa lapsia ja nuoria pohtimaan yrittäjyyden ja yritteliäisyyden merkitystä omassa elämässään ja yhteisössään. • Tarjota lapsille ja nuorille kanava tuottaa yrittäjyyden erilaisia ilmentymiä. • Kehittää yrittäjyyttä tukevaa menetelmällistä osaamista koulussa. • Vaikuttaa yrittäjyyskasvatuksen edistämiseen. • Jakaa tietoa työelämästä, yrittäjyydestä ja yrittäjyyskasvatuksesta. • Kehittää kilpailuun elementtejä, joissa huomioidaan monikulttuurisuus.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettiin kilpailu neljässä sarjassa: esi- ja alkuopetus, 3.-6. luokat, 7.-9. luokat ja toinen aste. • Luotiin sähköinen virikeaineisto. • Uudistettiin loppukilpailun esiraadit. • Järjestettiin lopputapahtuma Yritys Hyvä 2016 -kilpailuun. • Uudistettiin kilpailutehtäviä Yritys Hyvä 2017 -kilpailuun. • Luotiin loppuvuodesta sähköinen palautusjärjestelmä, joka tulee käyttöön v. 2017 kilpailuun.
Nuorisolain arvopohja	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Yhteisvastuu ja tasa-arvo:</i> Kilpailuun saavat osallistua kaikki esiopetusikäisistä aina toisen asteen opiskelijoihin saakka. • <i>Yhteisöllisyys:</i> Kilpailutehtävissä kannustetaan yhdessä ideoimiseen ja tekemiseen. Lopputapahtuma on palkituille hieno yhteinen tilaisuus, jossa omaa osaamista saa esitellä kilpakumppaneilleen.
Nuorten osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Lapset ja nuoret toteuttavat kilpailutyöt itse omien vahvuksiensa pohjalta yksin tai ryhmässä, opettajan ohjauksessa tai omatoimisesti. • Yhteistyö Suomen Lukiolaisten ja Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto Sakki ry:n kanssa aloitettiin, yhteistyö esiraadituksessa ja kilpailutehtävien sisällöissä.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Yritys Hyvä-sivujen tiedotus • Uutiset Opinkirjon etusivulla (x2) • Facebook- ja Twitter-päivitykset • Kilpailuaineiston esitteen jako koulutustilaisuuksissa, seminaareissa ja muissa tapahtumissa

	<ul style="list-style-type: none"> • Educa 2016 -messut, Oppimisen Fiesta, alueelliset koulutustapahtumat, NOPE-koulutukset • Tiedotteet yhteistyökumppaneiden tiedotuskanavilla • Yritys Hyvä -infot Yrityskylän opettajakoulutuksissa ja Yrityskylävierailuilla • Opettajien suoramarkkinointi, sähköpostiviestintä • Lehdistötiedote voittajista ja lopputapahtumasta • Kilpailuaineiston 2017 esitteen postitus kouluille ja jako koulutustilaisuuksissa, seminaareissa ja muissa tapahtumissa • Ilmoitus Opettaja-lehdessä, Kleio-lehdessä, Virke-lehdessä, Luokanopettaja-lehdessä (kilpailun 2017 markkinointi)
Arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpailutöiden määrä kasvaa (kilpailuun osallistu 25 000 lasta ja nuorta, loppukilpailuun 1 500 lasta ja nuorta) • Opettajapalaute • Itsearviointi
Alueellisuuden toteutuminen	Kilpailuun osallistuttiin eri puolilta Suomea ja sitä on myös markkinoitu kansallisesti.
Vapaaehtoiset toimijat	Osa kilpailijoiden ohjaajista toimi vapaaehtois pohjalta, osa kilpailijoista osallistui kilpailuun vapaa-ajallaan tekemällään työllä.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	TR, MaK, Yksityisyrittäjäin säätiö, ÄOL, Yrityskylä, kilpailulautakunta, työvaliokunta, Valtakunnallinen YES ry ja alueelliset YES-keskukset, HYOL, Yrittäjyyttä tukevat tahot, POE, OAJ

PALVELU/HANKE	RAITARITARIT - RÄNDERNAS RIDDARE
Kuvaus	Suojatieturvallisuustempaus
Tavoitteet	Tehdä koulujen ja leikkipuistojen sijainti paremmin tielläliikkuville havaittavaksi koulujen alkaessa sekä valmentaa koululaisia liikenneympäristön hallintaan.
Toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> • Tuotettiin kaksikielinen pedagoginen aineisto opettajien ja vanhempien käyttöön www.raitaritarit.fi. • Toteutettiin suojatiepäivystystä jääkiekkotuomaripaidoissa koulujen alkaessa.

Nuorisolain arvopohja	Raitarit vahvisti <i>yhdenvertaisuutta ja osallisuutta</i> .
Nuorten osallistaminen	Lapset osallistuivat sisällöntuotantoon mm. säveltämällä ja sanoittamalla kampanjan tunnusmusiikin sekä suunnittelemalla sille tunnuksen.
Viestintä ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • sosiaalisessa mediassa Twitter yli 355 000 kontaktia 10.8.2016 • videoiden katselut 66 000 kertaa • FB-lataukset 300 000 kävijää
Arviointi	Tapahtuma onnistui erinomaisesti, vaikka Helsingin kaupungin sisäisessä tiedotuksessa kouluille oli ollut kömmähtelyä, eikä kaikkia sovittuja toimenpiteitä oltu toteutettu.
Alueellisuuden toteutuminen	Tapahtuma oli kansalliseksi vuonna 2017 suunnitellun kampanjan pilotti.
Vapaaehtoiset toimijat	Helsingin jääkiekkotuomarit, Helsingin IFK, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaanpiirin vapaaehtoiset, vanhempia, kaupunkilaisia noin 500 henkilöä suojatiepäivystäjinä
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, Helsingin kaupungin opetusvirasto (tilaaja), Liikenneturva, Poliisi, HIFK, HJT, MLL:n Uudenmaan piiri, Tackla, Harry Harkimo

TOIMISTO JA HALLINTO

Jäsenjärjestöt

Yhdistyksen jäsenjärjestöjä ovat

- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Finlands Svenska Lärarförbund rf
- Koululiikuntaliitto KLL ry
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Opetus- ja Sivistystoimen asiantuntijat OPSIA ry
- Suomen Harjoittelukoulujen opettajat ry
- Suomen Lukiolaisten Liitto ry
- Suomen Luokanopettajat ry
- Suomen Opettajaksi Opiskelevien liitto SOOL ry
- Suomen Vanhempainliitto ry
- Syd kustens landskapsförbund rf
- Valtion alueellisen sivistyshallinnon virkamiehet VSV ry.

Lisäksi Opetushallituksella on puhe- ja läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa.

Yhdistyksen työryhmät

Yhdistyksellä on kolme työryhmää: puheenjohtajisto, palkkaustyöryhmä ja hallintotyöryhmä.

Puheenjohtajisto tukee toiminnanjohtajaa operatiivisissa asioissa, strategisessa suunnittelussa ja henkilöstöasioissa. Palkkaustyöryhmä vastaa palkkaohjelman laadinnasta ja palkkojen kilpailukykyisyyden tarkastelusta. Hallintotyöryhmä pohtii toimivalta-asioita, Hyvän toveruuden kilvan ja Hymy-veistosten käyttöoikeuksia ja muita esiin nousevia hallituksen päätöksen edellyttäviä hallintoasioita.

Toimintavuonna kokoontuivat puheenjohtajisto ja palkkaustyöryhmä.

Vuosikokous ja hallitus

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 30.3.2016. Hallitus kokoontui neljä kertaa toimintavuoden aikana.

Henkilöstöohjelma

Henkilöstön tiimityötaitoihin ja yhteisölliseen työtapaan kiinnitetään huomiota ja panostetaan. Toimintavuonna oli työterveyspsykologin johdolla työnohjausta seitsemän kertaa. Työnohjaukseen osallistui koko henkilöstö harjoittelijoita ja tuntityöläisiä lukuun ottamatta. Lisäksi psyykkistä ja fyysistä työkykyä vaalittiin kehittymiskeskusteluin, työsuhde-eduin ja työterveyshuollon palveluin sekä virkistystilaisuuksin. Keväällä järjestettiin liikunnallinen aamupäivä, johon kuului juoksuopetusta ja juoksucooper-testi. Syksyllä järjestettiin uintiopetusta ja joulukuussa uinticooper-testi. Uinti- tai juoksucooperin ikäkauteensa suhteutettuna tasolla hyvä suorittaneet palkittiin verollisella bonuksella.

Yhdistyksellä on luottamusvaltuutettu ja työsuojeluvaltuutettu. Työnantaja on järjestäytynyt Palvelualojen työnantajat PALTA ry -liittoon.

Toiminnan suunnittelu, kehittäminen ja arviointi

Vuoden aikana pyrittiin ennakoimaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja varauduttiin Opinkirjon oman mission uudistamiseen ennakkoinnin pohjalta. Monia toimintatapoja uudistettiin ja järkevöitettiin. Lähtökohtana kehittämisessä oli palvelujen parempi kohtaanto kohderyhmään eli lapsiin ja nuoriin. Toiminnan suunnittelussa keskeisessä roolissa olivat Opinkirjon asiantuntijat, jotka kokosivat omien vastuualueidensa verkostojen osaamisen Opinkirjon palvelujen tueksi. Myös jäsenjärjestöistä monet olivat mukana järjestön palvelujen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

Järjestön toiminnan arviointi perustui palvelujen kehittämisprosessissa käytävään keskusteluun kohderyhmien edustajien kanssa sekä hankekohtaisesti toteutettaviin itsearviointeihin, palautteisiin, haastatteluihin ja kyselyihin kehittävän arvioinnin periaattein. Reflektiota arvioinnissa syvennettiin erityisesti Oppimo-osuuskunnan tekemässä interventiossa.

TALOUS

Vuosi 2016 aloitettiin varovaisissa tunnelmissa. 31.12.2015 päättyi mittava yksityinen avustus eikä tiedossa ollut muita vastaavia avustuksia, minkä vuoksi varauduttiin tiukempaan talousvuoteen mm. henkilöstön sopeuttamistoimilla. Henkilöstömäärä olikin huomattavasti pienempi – keskimääräinen lukumäärä oli 13, kun vastaava luku edellisvuonna oli 19. Vuosi 2016 oli kuitenkin taloudellisesti ennakoitua parempi, vaikka päättyikin lievästi alijäämäisenä. Parempaan tulokseen vaikutti mm. henkilöstömenoissa tapahtunut säästö - henkilöstömuutosten ja varovaisuuden vuoksi henkilöstökulut olivat yli 100 000 euroa vähemmän kuin edellisvuonna – sekä se, että vuoden aikana saatiin muutamia ennakoimattomia yksittäisiä hankeavustuksia, jotka merkittävästi paransivat tulosta.

KERTOMUKSESSA MAINITUT LYHENTEET

EUCYS	=	European Union Contest for Young Scientists
FSS	=	Finlands Svenska Skolungdomsförbund rf
HJT	=	Helsingin Jääkiekkotuomarit ry
HYOL	=	Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto ry
ISEF	=	The Intel International Science and Engineering Fair
KLL	=	Koululiikuntaliitto ry
MLL	=	Mannerheimin Lastensuojeluliitto
LSKL	=	Lastensuojelun Keskusliitto ry
NA	=	Nuorten Akatemia
Nuva	=	Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry
OAJ	=	Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
PeLa	=	Pelastakaa Lapset ry
POE	=	OAJ:n pedagogisten opettajajärjestöjen edustajisto
PTK	=	Poikien ja tyttöjen keskus
SLL	=	Suomen Lukiolaisten Liitto
SOOL	=	Suomen Opettajaksi Opiskelevien Liitto SOOL ry
STEK	=	Sähköturvallisuuden Edistämiskeskus ry
TEK	=	Tekniikan akateemiset TEK ry
ÄOL	=	Äidinkielen opettajain liitto ry
YES	=	Valtakunnallinen YES ry